

22.10.2024 23. helluntain jälkeisen viikon tiistai

Päivän epistola

”Te puolestanne seurasitte meidän esimerkkiämme, niin, itse Herran esimerkkiä, ja ankaran ahdingon keskellä otitte sanan vastaan täynnä riemua, jonka Pyhä Henki antoi. Näin teistä tuli esikuva kaikille Makedonian ja Akhaian uskoville. Teidän keskuudestanne on Herran sana kaikunut Makedoniaan ja Akhaiaan, onpa uskonne Jumalaan tullut tunnetuksi kaikkialla muuallakin. Meidän ei tarvitse siitä puhua, sillä kaikki kertovat, mihin meidän käyntimme teidän luonanne johti: te hylkäsitte väärät jumalat ja käännyitte palvelemaan elävää, todellista Jumalaa ja odottamaan taivaasta hänen Poikaansa, jonka hän herätti kuolleista, Jeesusta, joka pelastaa meidät tulevalta vihalta.” (1. Tess. 1: 6 – 10)

Paavali kuvaa tessalonikalaisten uskoa kertoen, miten he seurasivat hänen, ja tarkasti ottaen, Herran esimerkkiä, elämässään. Näin heistä tuli esikuva lähialueen, Makedonian ja Akhaian, uskoville.

”Ankaran ahdingon aikana” voi kuvata myös lopun ajan viimeistä, ratkaisevaa taistelua. Sitä voidaan käyttää, kun vastapuolena on fyysinen tai siveellinen vihollinen. Todennäköisesti Paavali sillä tarkoitti sitä tilannetta, kun tessalonikalaiset tukivat evankeliumin levitystä vaikeassa tilanteessa. Huolimatta vaikeasta tilanteesta, tessalonikalaiset ottivat ”sanan vastaan täynnä riemua, jonka Pyhä Henki antoi” (Gal. 5: 22). Tämä on lopun ajan todellisuutta, ilon (riemun) kokemus kertoo Jumalan läsnäolosta (1. Tess. 3: 9).

Tessalonikalaiset olivat esikuva Makedonialle ja Akhaille. Kyse on hieman yksinkertaistaen nykyisestä Pohjois- ja Etelä-Kreikasta. Evankeliumi otettiin ahdingon aikana vastaan iloiten. Tämä on jo lopun ajan kuvausta. Paavali kirjoittaa tässä tunteellisesti ja liioittelevasti.

Paavalin julistustoiminta johti muutokseen. Siinä toteutuu loitontuminen vääristä jumalista ja lähentyminen kohti todellista Jumalaan. Siinä korostetaan todellista muutosta. Teksti muistuttaa hellenististijuutalaisten kertomuksia heidän suorittamastaan käännytystyöstä. Paavali ei kuitenkaan välttämättä puhu vääristä jumalista, sillä hänen mukaansa niitä ei ole olemassa (1. Kor. 8: 4 - 5). Paavalin ajattelussa kyse on pahojen henkien palvelemisesta (1. Kor. 10: 20). Tessalonikalaiset lähentyvät todellista Jumalaa on yksikössä, ei ole kuin yksi Jumala.

Elävä ja todellinen Jumala on ilmaisu, jolla puolustaudutaan väärää opetusta vastaan ja korostetaan

yhtä Jumalaa. Elävä Jumala on raamatullinen ilmaisu, jolla tuodaan esiin Jumalan toiminta maailman luoja ja Hänen aktiivisuutensa ihmiskunnan historian eri vaiheissa. Todellinen Jumala korostaa Hänen uskollisuuttaan erityisesti Hänen liitossaan valittujensa kanssa. Paavalilla korostuu tässä tulevan ajan tapahtumat.

”Odottamaan taivaasta hänen Poikaansa, jonka hän herätti kuolleista, Jeesusta, joka pelastaa meidät tulevalta vihalta” täydentää kristillisellä tavalla juutalaisen opetuksen. ”Poika” on ylösnousseseen Kristuksen arvonimi (Room. 1: 4). Jeesuksen herätti kuolleista Jumala. Ylösnousemus osoittaa sen, että Jeesuksen kautta Jumala toteuttaa pelastuksen. Tuleva viha viittaa lopun ajan tapahtumiin (1. Tess. 2: 16; Room. 1: 18), viimeiseen tuomioon. Ylösnousemuksen kautta Jumala mahdollistaa Jeesuksen täyttämään jumalallisen tehtävänsä, kristityt voivat ymmärtää, kuka Jeesus on.

Päivän evankeliumi

”Kerran, kun Jeesus oli ollut rukoilemassa, eräs hänen opetuslapsistaan pyysi: ”Herra, opeta meitä rukoilemaan, niin kuin Johanneskin opetti opetuslapsiaan.” Jeesus sanoi heille: ”Kun rukoilette, sanokaa näin: - Isä, pyhitetty olkoon sinun nimesi. Tulloon sinun valtakuntasi. Anna meille päivästä päivään jokapäiväinen leipämme. Anna meille syntimme anteeksi, sillä mekin annamme anteeksi jokaiselle, joka on meille velassa. Äläkä anna meidän joutua kiusaukseen.” Jeesus sanoi vielä: ”Kuvitelkaa, että joku teistä menee keskellä yötä ystävänsä luo ja sanoo: ”Veli hyvä, lainaa minulle kolme leipää. Eräs ystäväni poikkosi matkallaan luokseni, eikä minulla ole tarjota hänelle mitään.” Toinen vastaa sisältä: ”Älä häiritse minua. Ovi on jo lukossa, ja minä olen nukkumassa lasten kanssa. En minä voi nousta antamaan mitään.” Mutta minä sanon teille: vaikka hän ei nousisikaan antamaan toiselle leipää pelkkää ystävyyyttään, hän kuitenkin tekee sen, kun tämä hellittämättä pyytää, ja hän antaa niin paljon kuin toinen tarvitsee. ”Niinpä sanon teille: Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä pyytävä saa, etsijä löytää, ja jokaiselle, joka kolkuttaa, avataan.” (Luuk. 11: 1 – 10)

Matteuksen evankeliumin mukainen Isä meidän -rukous on hieman erilainen kuin tämä (vrt. Matt. 6: 9 – 13). Tämä Luukkaan evankeliumin mukainen Isä meidän -rukous on eri kielten eri käännöksissä kirjoitettu eri tavoin. Osassa se on tämän meidän nykykäännöksemme mukaisesti, osassa käännöksissä mukaan on liitetty ne osat, jotka Matteuksen mukaan kuuluvat tähän rukoukseen. Näissäkin teksteissä kuitenkin näkyy ero Matteuksen tekstiin. Tekstimme loppuosa löytyy myös Matteukselta (Matt. 7: 7 – 8).

Luukas on muokannut tekstiämme sillä tavoin, että hän kohdistaa sen pakanakristityille. Näillä ei ole vielä tarvittavaa tietoa rukouksesta ja he tarvitsevat vielä opetusta ymmärtääkseen Vanhan testamentin opetuksen. Luukas rohkaisee heitä rukoukseen vihamielisessä ympäristössä.

”Opeta meitä rukoilemaan” on osoitus, että on olemassa uskonnollinen yhteisö. Tällaisen yhteisön tunnusmerkkinä olivat ja ovat edelleen sen ”omat” rukoukset. Jeesuksen opetuslapsilleen opettama Isä meidän -rukous kertoo, miten rukoilla ja miten Hänen seuraajiensa tulee elää ja toimia.

Luukkaan mukaisessa Isä meidän -rukouksessa on viisi anomusta. Tämä on Jeesukselle tunnusomainen erityinen rukous, joka on osoitettu armahtavalle, rakastavalle ja huolehtivalle Jumalalle. Siinä pyydetään ateriayhteyttä, syntien anteeksisaamista ja kiusausten välttämistä. Jumalan nimeä tulee pyhittää, ei minkään muun, niin että Hänen armonsä vaikuttaisi meissä. Luukas on evankeliumissaan jo pitkään opettanut Jumalan valtakunnasta, joka rikkoo erottavat rajat niin rikkaiden kuin köyhien, miesten ja naisten, puhtaiden ja epäpuhtaiden, terveiden ja sairaiden sekä pyhien ja syntisten väliltä.

Leipä on Luukkaalla Jumalan lahja, joka annetaan elämän ylläpitäjäksi. Sitä ei pidä ottaa yksilöllisesti vastaan, vaan se pitää jakaa toisten kanssa, erityisesti eukaristiassa. Jeesuksen yhteisö koostuu syntisistä, joka luottaa Isän Jumalan armoon saadakseen syntinsä anteeksi. Niillä Jeesuksen seuraajilla, jotka eivät anna muille heihin kohdistettuja syntejä anteeksi, ei ole oikeaa ymmärrystä Jumalasta, joka on armollinen kaikille. Luukkaalle kiusaus on aina paha asia. Siksi seurakuntalaisten pitää rukoilla kiusausten poistamista, etteivät he lankeaisi lopullisesti.

Tätä seuraa muutama esimerkki hellittämättömästä rukouksesta. Meidän tämänpäiväiseen tekstiin niistä kuuluu yksi. Ystävä antaa lopulta leipää, ei ehkä pelkkää ystävyyyttään, vaan sen takia, kun toinen sitä yhä uudelleen pyytää. Jumala, joka huolehtii Jeesuksen opetuslapsista, antaa meille vielä suuremmalla syyllä sitä, mitä me pyydämme. Pyynnön tulee kuitenkin kohdistua sellaiseen asiaan, joka on oleellista pelastustamme varten. Sen Jumala antaa meille mutta ei muuta.